

עמ"ת 62106/11/14 - מדינת ישראל נגד יעקב דני ביטון

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
עמ"ת 62106-11-14 מדינת ישראל נ' ביטון(אחר/נוסף)
01 דצמבר 2014
בפני כב' השופט שלמה פרידלנדר
העוררת מדינת ישראל
נגד המשיב יעקב דני ביטון

נוכחים:

ב"כ העוררת עו"ד עתאמנה סעיד

המשיב ובא כוחו עו"ד רני שוורץ

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט עמית כהן), מיום 27/11/2014, בה הורה להקל בתנאי שחרורו של המשיב במובן זה, שהוא יורשה לצאת לעבודה בפיקוח המעסיק מדי יום בשעות העבודה הרגילות, בנתון לפיקוח של המעסיק לפחות אחת לשעתיים על כי המשיב אכן נמצא בעבודה, ובלא לשנות את שאר תנאי השחרור.

העוררת עומדת, בעיקר, על המסוכנות והחשש להימלטות העולים מתוך האישומים, שלגביהם נקבע קיומן של ראיות לכאורה, וכן מתוך הרשעתו זה לא מכבר של המשיב בעבירות מן הסוג הנדון באישומים, שבגינן נגזר דינו ל-14 חודשי מאסר.

המשיב עומד, בעיקר, על העולה מן התקופה בת כשנה שבה היה נתון במעצר בית, מבלי שהפר את תנאי השחרור, ובכלל זה - מבלי שהתממש החשש מפני שיבה לעסוק בעבירות הנדונות או מפני הימלטות מן הדין.

בתסקיר בעניינו של המשיב צוינה תפיסתו העצמית "כחיובית ומתפקדת, דבר הנמצא בפער אל מול התנהלותו בפועל". עוד צוין שם, כי שירות המבחן מתרשם: "מדפוס של צמצום ומזעור באשר להתנהלותו הכלכלית, אשר היתה מונעת משיקולי רווח והפסד מהירים גם במחיר של הגמשת גבולותיו הפנימיים ופריצת גבולות להשגת מטרותיו". עוד צוין, כי שירות המבחן התרשם, כי המשיב "התקשה לבחון באופן שקול וביקורתי את הסיכונים שנובעים מבחירותיו, את השלכותיהם והמחירים אותם (הוא) או האחרים בסביבתו יאלצו לשלם".

חרף האמור, המליץ שירות המבחן על יציאתו של המשיב לעבודה, לרבות ללא פיקוח אנושי, ואף המליץ על הסרת

האיזוק האלקטרוני (תסקיר מיום 23/11/2014).

להמלצה זו קדמה התרשמות שירות המבחן מן המצוקה הכלכלית שחווים העורר ומשפחתו, ומן ההשפעה המרתיעה של מעצר הבית עליו, כמו גם התסכול המצטבר מן החיים הנמשכים בתנאי מעצר בית.

דומה, כי ההתלבטות בענייננו משתקפת בדברים אלה של שירות המבחן.

מחד גיסא, שירות המבחן אינו מייחס למשיב את שיקול הדעת שהמשיב ייחס לעצמו בדבריו לעיל.

המשיב אמנם בחזקת חף מן האישומים הנדונים, אולם, שקילת תנאי השחרור בעניינו אמורה לצאת מתוך ההנחה, כי אפשר ויש ממש באישומים הללו, שלגביהם נקבע קיומן של ראיות לכאורה, וכמובן רושם זה מתעצם נוכח הרשעתו זה לא מכבר בעבירות דומות.

לאור הנחות אלה, הניתנות כמובן לסתירה בהליך העיקרי, קשה לראות מדוע לא תחשוש העוררת, ויחשוש בית המשפט, מכך ש"שיקולי רווח והפסד מהירים", והתקשות "לבחון באופן שקול וביקורתי את הסיכונים", יניעו את העורר מלעבור עבירות, לרבות בשל הדוחק הכלכלי הנטען, ואף יעלו בתודעתו מחשבות של הימלטות.

אני מזהיר את עצמי, בשוקלי את בקשת המשיב, מושא הערר, שלא להיכשל באותה מכשלה ששירות המבחן ייחס למשיב, של פער בין תפיסת המשיב כחיובי ומתפקד, לבין התנהלותו בפועל לכאורה, לפי האישומים ולפי העבירות שבהן הורשע.

מאידך גיסא, יש ליתן את המשקל הראוי לעובדה שאינה במחלוקת, כי מזה כמעט שנה המשיב אינו מפר את האמון שניתן בו בהקשר הקונקרטי של תנאי שחרורו.

עניין נוסף הוא הערת שירות המבחן, והמשיב עצמו, בדבר המצוקה הכלכלית שבה הוא ומשפחתו נתונים, דבר שהיווה שיקול נוסף עבור שירות המבחן להמליץ על חזרתו לעבודה.

יש להזכיר, כי המשיב נאשם בעבירות שמשמעותן היא גניבת עשרות מיליוני ₪. לכאורה, אפוא, יש מקום לפקפק במצוקה הכלכלית הנטענת, לרבות בשים לב לייצוג המשפטי הפרטי שהמשיב שכר.

לעניין הערכת המסוכנות והחשש להימלטות, יש להבחין בין עוצמת החשש בהקשרים של חלונות קצרים, לבין עוצמת החשש בהקשרים של חודשים ארוכים, שכולם הם בבחינת חלון ארוך.

גם מבחינה הסתברותית, וגם מבחינת הדינמיקה הפנימית, החשש במקרה של הקלה רצופה ונמשכת גדול יותר מאשר במקרה של חלונות קצרים.

לאור המקובץ, אינני סבור כי יש מקום להקלה מהותית נוספת בתנאי שחרורו של המשיב, מעבר לתנאי השחרור הקפדניים שנקבעו לו בעבר.

אולם, אין טעם טוב שלא לאפשר למשיב עבודה, באם תנאי העבודה אינם כרוכים בהקלה מהותית נוספת בתנאי השחרור, אשר מגבירה את המסוכנות ואת החשש להימלטות.

כלומר, ככל שניתן לאפשר למשיב לצאת לעבודה מבלי להסיר את היותו נתון באיזוק אלקטרוני, ותוך פיקוח אנושי הדוק דיו - איני רואה טעם טוב שלא לאפשר זאת, בשים לב לפסיקת בית המשפט העליון, שלפיה עצם היציאה לעבודה פועלת פעולה חיובית בחזרתו של הנאשם לדפוסים נורמטיביים, ומסירה סיכון למחשבות שליליות שהבטלה והתסכול עלולות להניב.

דא עקא, שלא ניתן, מן הבחינה הטכנית, לקיים איזוק אלקטרוני רצוף במהלך שעות העבודה, כאשר המשדר מותקן בביתו של המשיב.

לפיכך, ובשים לב למרחק הקצר בין מקום העבודה המוצע לבין ביתו של המשיב, אקבל את הצעת הסנגור תוך כדי הכתבת ההחלטה, כי במהלך יום העבודה, בין השעות 12:00 ו-13:00, יפקוד המשיב את ביתו, ויתחבר לאיזוק האלקטרוני כדי לקיים בדרך זו פיקוח אלקטרוני על הימצאותו "בסביבה".

לעניין הפיקוח האנושי, אין מדובר, לפי החלופה המוצעת, על ויתור מוחלט על פיקוח אנושי, כמשתמע מהמלצת שירות המבחן, אלא על פיקוח אנושי הבנוי כך, שלכל היותר אחת לשעתיים המפקח מוודא את קיום תנאי השחרור על ידי המשיב.

אזכיר, בהקשר זה, את התרשמותו החיובית של בית המשפט קמא מן המפקח המוצע, התרשמות שלא נסתרה על ידי העוררת.

הפיקוח האלקטרוני והאנושי, חרף היותם בלתי רצופים כאמור לעיל, מזכירים את הסיפור על תנורו של עכנאי, שם תוארה מחלוקת בין רבי אליעזר לבין החכמים בשאלה, אם תנור העשוי חוליות-חוליות - מהווה תנור שלם, אשר ככזה הוא מהווה כלי המקבל טומאה, או שמא תנור שבור, אשר ככזה הוא איננו מהווה כלי ואיננו מקבל טומאה.

נפסקה הלכה כחכמים, ונקבע, כי גם תנור העשוי חוליות-חוליות הינו תנור, לנוכח תפקודו הפונקציונלי, והוא מהווה כלי שלם חרף היותו עשוי מחומר קטוע.

גם בענייננו, מוכן אני לראות באיזוק האלקטרוני ובפיקוח האנושי העשויים חוליות-חוליות משום פיקוח רצוף, אף כי במרווחים קטנים כפי שהוצע, אשר עונים על הצורך התפקודי לוודא כי המשיב אינו מפר את תנאי השחרור.

ניתן להסיק גם גזירה שווה מן החלונות שהותרו למשיב על ה"חלונות" שיהיו בפיקוח האלקטרוני והאנושי האמורים, בין בדיקה לבדיקה.

לאור המקובץ, איני מקבל במלואה את המלצת שירות המבחן, להסיר את האיזוק האלקטרוני ולהתיר למשיב לצאת לעבודה ללא פיקוח אנושי כלל, אולם, אני מאשר את החלטת בית המשפט קמא להתיר למשיב לצאת לעבודה, בנתון לשימור האיזוק האלקטרוני והפיקוח האנושי השוטפים, במרווחים כאמור, על הימצאותו בעבודה של המשיב במהלך שעות העבודה.

בשימור קפדני של תנאים אלה, איני רואה משום הרפיה מהותית של תנאי השחרור, במובן המגדיל את המסוכנות ואת החשש להימלטות.

ככל שיוברר, כי לא ניתן לקיים את החלופה המוצעת בתנאים האמורים, כי אז בטלה הקלה מותנית זו ויהא על המשיב

להישאר במעצר בית בהתאם לתנאים הקודמים שנקבעו, עד שתימצא לו חלופה אחרת שבמסגרתה ניתן יהיה לקיים את התנאים האמורים ולהפיג באמצעותם את הסיכונים הנזכרים, שלעניות דעתי לא נס ליחם.

סוף דבר, הערר נדחה בנתון לדגשים אודות הפיקוח האלקטרוני והפיקוח האנושי כמפורט לעיל.

אין בהחלטה זו משום קביעת מסמרות ברכיבי בקשתו של המשיב שטרם נדונו בבית משפט השלום.

ניתנה והודעה היום ט' כסלו תשע"ה, 01/12/2014 במעמד הנוכחים.

שלמה פרידלנדר, שופט